

PATENTNI SPIS BR. 5858

Knorr-Bremse A. G., Berlin.

Uređenje za iskapčanje automatskih međudbojničkih kandžastih spojnica.

Prijava od 16. decembra 1927.

Važi od 1. juna 1928.

Traženo pravo prvenstva od 20. decembra 1926. (Nemačka).

Kod onih međudbojničkih kandžastih spojnica, kod kojih spojne glave sa čvrstim kandžama jedna u drugu zahvataju i kod kojih se osiguranje spojničkog zahvatanja izvršuje pomoću zapornog klina, koji se nalazi u unutrašnjosti spojne glave, u kojoj je isti u njenom podužnom smeru pomisljiv, ne može se uvek iskopčanje spojnice za ovo do sada predlaganim sredstvima izvršiti bez teškoća. Ako se već postojeća vozila naročito teretna kola, čije je postolje tako izvedeno, da mora preko postranskih odbojnika primiti i prenašati udarne sile, moraju snabdeti sa automatskim spojnicama gore navedene vrste, te glave spojnice moraju biti tako smeštene, da kod spojenih (zakačenih) vozila opruge postranskih odbojnika stoje pod stranovitim naponom. Usled ovog napona odbojničkih opruga vlada onda u glavama spojnica vučni napon, koji se javlja kao pritisak, koji zaporne klinove prema jedna na drugu nalažećim postranim plohama međusobno čvrsto pritiskuje. Spojnicu je naročito teško iskopčati onda, ako se vozila nalaze na jednom zavoju koloseka.

Predmet pronalaska je jedno uređenje za iskopčanje, koje dozvoljava iskopčanje spojnice i pod gore navedenim nepovoljnim okolnostima.

Uređenje za iskopčanje sastoj se prema pronalasku u bitnom iz jednog postrance na vozilu smeštenog ručnog točka, koji je utvrđen na jednoj osovini. Osovina je u blizini ručnog točka uležajena, dok drugi kraj

nije uležajen, već je pričvršćen za jedan lanac, žičano uže ili t. sl. čiji drugi kraj je učvršćen za odbojnični tuljak ili na drugom za to pogodnom delu kola. Prenos obrtnog gibanja osovine, koji ima kao posledicu napredujuće gibanje neuležajenog njenog kraja, prenaša se ili zatezanjem lanca, ili dejstvom poluge na faktično uređenje za iskopčanje spojnice, tako da se na ovu dejstvuje sa znatnom silom, koja u svakom slučaju dostaje, da dovede zaporni klin jedne spojničke glave u položaj iskopčanja.

Na nacrtu predočene su tri mogućnosti izvođenja zamisli pronalaska.

Sl. 1 i 2. predočuju jedno uređenje, kod kojega pomoću ručnog točka u obrtanje stavljena osovina zahvata pomoću lanca za uređenje za iskopčanje i pri tome ovaj lanac oko sebe namotava, dok se istovremeno za pogodnu fiksnu tačku učvršćen lanac odmotava s jednog dela osovine, koji je manjeg prečnika od onoga dela osovine, oko koje se prvo pomenuti lanac namotava.

Ovo uređenje dejstvuje kao diferencijalni koloturnik i pripušta, da neznatna potrošnja sile na ručnom točku izaziva vrlo veliku silu na zatežnom lancu uređenja za iskopčanje, koja oslobađa spojnicu i kod najjačeg otpora teranja.

Sl. 3. predočava daljnju mogućnost izvođenja zamisli pronalaska. Kod ove se namotava sa jednim krajem za vozilo učvršćen lanac na osovinu, čiji se kraj pri tome gi-

ba u napred prema fiksnoj tački lanca; ovo gibanje u napred prenosi se na jednu polugu, za koju zahvata na manjem ramenu vučna motka koja vodi do faktičnog uređenja za iskopčanje.

Prema sl. 4. može ova poluga biti izvedena kao ugaona poluga.

U sl. 1 je (1) spojnička glava jedne automatske središnje spojnice pomenute vrste; (2) je spolja vidna dejstvujuće poluga uređenja za iskopčanje, čiji je izvedbeni oblik ovde uzet kao poznati; (3) je na njoj smešteni protuteg, koji služi za to, da uređenje za iskopčanje privodi u njegov normalni položaj; (4) je osovinu za iskopčanje, koja zahvata pomoću lanca (5) za polugu (2); osovinu je kod (6) uležajena i poseduje ručni točak (7). Kraj osovine (4) vođen je u uređenju za vođenje (8), a na kraju osovine nalazi se deo (9), koji je znatno manjeg prečnika od onog dela osovine, na koji se namota lanac (5). Oko ovog tanjeg dela (9) namotan je lanac (10), koji se sa ovog dela odmotava, kad se lanac (5) namotava na osovinu (4). Kod oblika izvođenja prema sl. 3 uležajena je osovinu (4) u jednoj poluzi (11), koja je obrtljivo u ležaju (12) obešena na kolima. Lanac (10) pričvršćen je u ušici (13). Po prilici u polovini poluge (11) zahvata istu vučna motka (14), koja je spojena s uređenjem za iskopčanje. U sl. 4 uležajna je osovinu (4) u duži krak ugaone poluge (11), čiji je kraći krak preko vučne motke (14) u vezi s uređenjem za iskopčanje.

Mogućnosti izvođenja zamisli pronalaska nisu na pomenutim prilimeričnim izvođenjima iscrpljeni; može ih se zamisliti više, koje sve spadaju u okvir pronalaska, u koliko je između osovine i faktičkog uređenja za iskopčanje uključena diferencijalna naprava, koja dozvoljava, da se pri malom utrošku sile na ručnom točku izvede na uređenju za iskopčanje tako velika sila, da i kod najvećeg mogućeg otpora nastaje oslobađanje spojničke veze.

Patentni zahtevi:

1. Uređenje za iskopčanje automatskih središnjih spojnica naročito za kolosačna vozila sa postranim odbojnicama, kod kojih se spojničke glave, koje jedna u drugu zahvataju čvrstim kandžama, osiguravaju u njihovoj nutrini pomicljivim zapornim klinom naznačena time, da je između po sebi poznatog u zaporni klip zahvatujućeg člana i osovine za iskopčanje, pogonjene pomoću postrance kola smeštenog ručnog točka, uključena diferencijalna naprava, koja dozvoljava, da se s malim utroškom sile na ručnom točku pokrene i kod jakog vučnog napona u spojnici jedan od zapornih klinova u položaj iskopčanja.

2. Oblik izvođenja uređenja za iskopčanje prema zahtevu 1, naznačen time, da pogonska osovinu uređenja za iskopčanje, koja je samo u blizini ručnog točka klataće i obrtljivo uležajena zahvata za polugu uređenja za iskopčanje s jednim lancem, koji se pri iskopčanju namotava na osovinu, dok se za fiksnu tačku učvršćeni, oko jednog čepa osovine sa manjim prečnikom namotani lanac pri tome s čepa osovine odmotava.

5. Oblik izvođenja uređenja za iskopčanje prema zahtevu 1, naznačen time, da je slobodni kraj osovine s jedne strane snabdeven lancem, žičnim užetom ili sl., koji je učvršćen za jedinu fiksnu tačku vozila i koji se pri obrtaju osovine radi iskopčanja spojnice namotava na osovinu, tako da se osovinu po njemu izdiže, a s druge strane počiva u poluzi, koja je na vozilu obrtljiva, a u koju zahvata između njenog zavesnog čepa i ležišnog otvora za osovinu ka iskopčajućem članu vodeća vučna motka.

4. Oblik izvođenja za iskopčanje prema zahtevima 1 i 3, naznačen time, da je poluga izvedena kao ugaona poluga, za čiji duži krak zahvata pri iskopčanje spojnice na lancu ili sl. se izdižuća osovinu, a na kraćem kraku vučna motka, koja vodi ka iskopčajućem članu na spojničkoj glavi.

Fig. 1

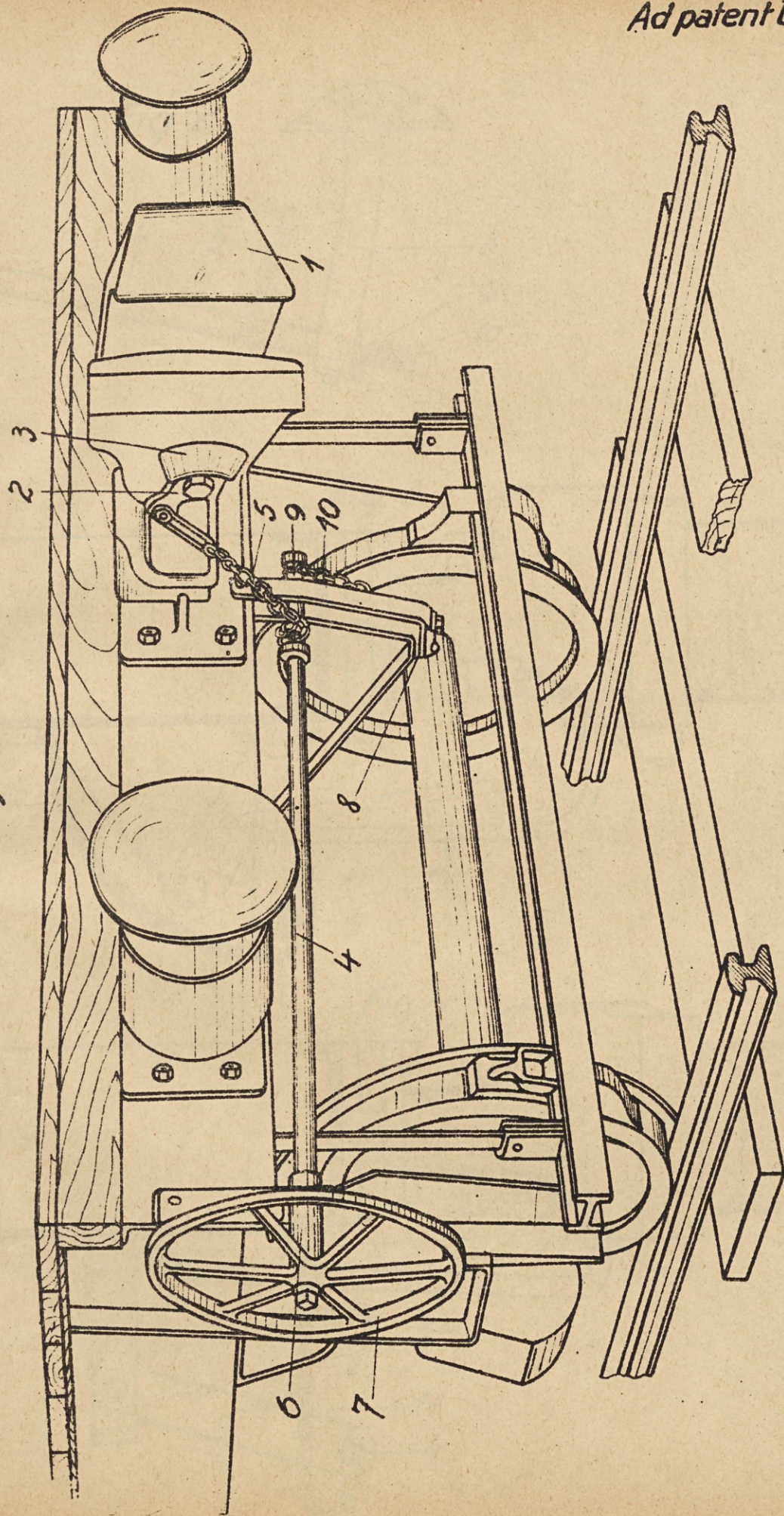

Fig. 2

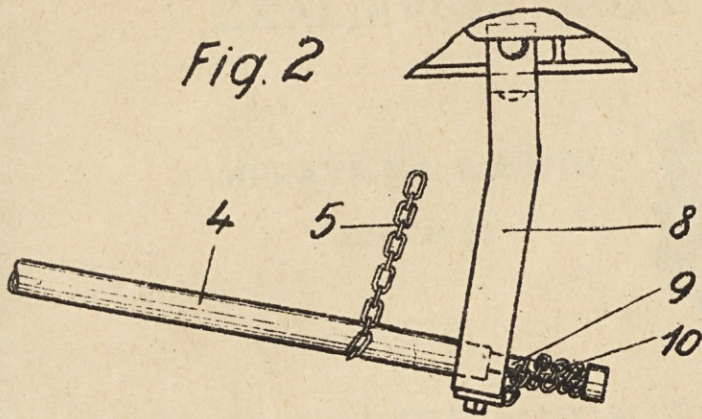

Fig. 3

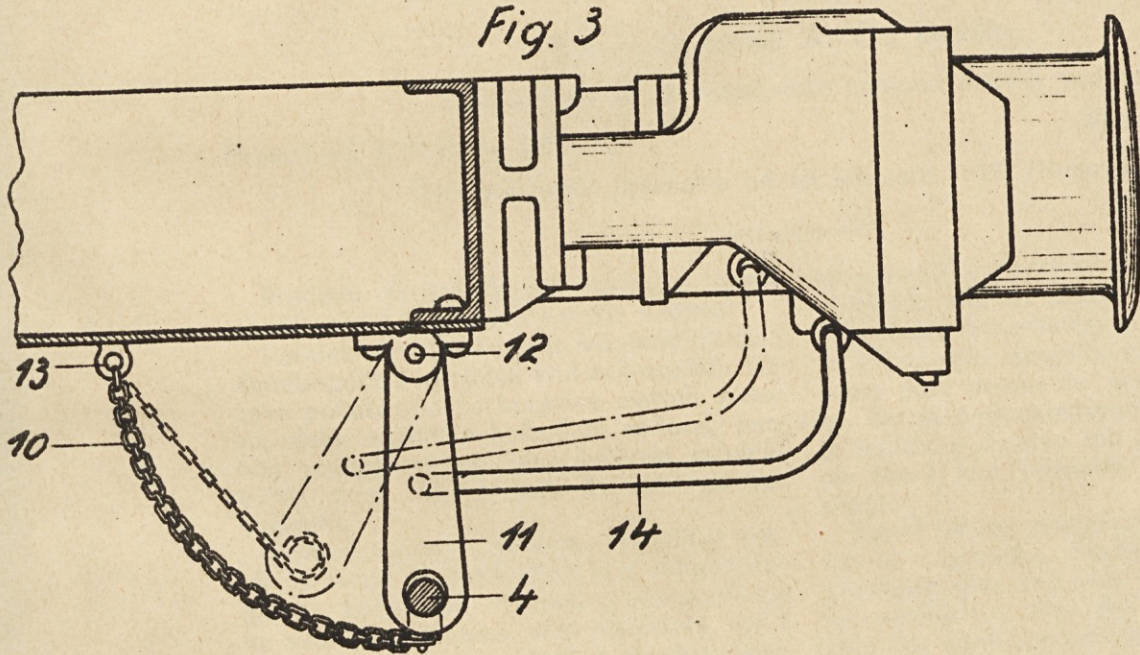

Fig. 4

